

de slet ingen Formue havde, alt maatte tilvejebringes ved Ligning. Dertil vil jeg sige, at jeg ikke har undersøgt, og at der ikke i Udvalget har været Tid til at undersøge, hvor mange eller hvor faa disse Kirker er, og det ved jeg ikke, men jeg bygger paa, at det kirkelige Udvalg havde ganske nøjagtige Oplysninger om baade, hvad der er paalignet til de forskellige Købstadkirker, og hvilken samlet Formue Købstadkirkerne var i Besiddelse af, og paa Grundlag af disse Oplysninger, som er indhentede til det kirkelige Udvalg, har dette fastslaaet en bestemt Grænse for Kirkebestyrelsernes Ligningsmyndighed i Købstæderne. Jeg har saa megen Tillid til det kirkelige Udvalgs Arbejde paa dette Punkt, at jeg tør bygge derpaa. Jeg har gennemlæst Forhandlingerne, og de Oplysninger, det har indhentet fra Kirkebestyrelserne, vejer ganske sikkert mere end de Oplysninger om et enkelt Aars Ligning, som Landstingsudvalget har indhentet.

Saa søgte den højtærede Kultusminister at komme bort fra dette, at Landsbykirkerne kunde komme til at trænge til Beløb til Vedligeholdelse og Drift, og han holdt sig der til Loven og Ministeriets Instruks. Ja, det er meget godt at holde sig til Loven og Ministeriets Instruks; men man maa jo ogsaa se paa, hvad det praktiske Liv lærer os, og der er ude i Befolkningen en almindelig Opfattelse af, at de Beløb, der er henlagte ved disse Syn, denne Afleveringsforretning i Henhold til Loven om Tiendens Afløsning, er utilstrækkelige. At det endnu ikke har vist sig at være Tilfældet, skyldes alene den Omstændighed, at Loven kun har virket i saa kort Tid, og i Almindelighed har Kirkeejeren, navnlig efter at Menighedsraadet har faaet nogen Indflydelse ved Afleveringssynet, afleveret Kirken i nogenlunde god Stand. Derfor har der ikke hidtil været Brug for denne Ligning i de faa Aar, som er gaaet, for de Kirkers Vedkommende, for hvilke Tienden først blev afløst. Men jeg ved fra min egen Erfaring, for min egen Kirkes Vedkommende, at først efter at Synsforretningen havde været holdt og alt egentlig var i Orden, kom der en Forespørgsel fra Ministeriet om, hvorvidt Menighedsraadet nu ogsaa var tilfreds med Afleveringen og med det, som var blevet henlagt til Kirkens Vedligeholdelse, og vi gjorde da opmærksom paa Ting, som absolut straks maatte afhjælpes, og som beløb sig til saadant noget som 12—1300 Kr. Det blev udredet i dette Tilfælde, og følgelig blev Kirken

afleveret i nogenlunde god Stand; men i alle Tilfælde er det sikkert ikke sket, og naar nogle Aar er gaaet, vil det nok vise sig, at der kræves betydelig større Beløb.

Den højtærede Kultusminister sagde, at de Eksempler, jeg nævnedes, naturligvis gjaldt de mindste Kirker. Ja, men jeg tror rigtignok ogsaa, at dette Misforhold, som jeg har paapeget, nemlig at det ved Tiendens Afløsning til Kirkens Vedligeholdelse henlagte Beløb ikke vil slaa til, allerførst vil vise sig for de mindre Kirkers Vedkommende. Der vil nemlig de Forhold, som medfører, at Vedligeholdelsesudgifterne stiger, først komme til at gøre sig gældende. Efter den højtærede Ministers Mening skulde det Beløb paa 17 Kr., som f. Eks. ved denne Ligning kan gives til Karup Kirkes Vedligeholdelse, procentvis betyde ikke saa lidt; thi det er meget smaa Beløb, det drejer sig om ved disse Landsbykirkers Vedligeholdelse. Ja, jeg tror nok, det har været meget smaa Beløb, der har været Tale om tidligere til disse Kirkers Vedligeholdelse; men jeg tror ogsaa, at disse smaa Beløb vil stige ret betydeligt i de kommende Aar. Den højtærede Kultusminister kan heller ikke være uvidende om, at mange Gange forholder det sig noget forskelligt med disse Udgifter. Nogle foretrækker at holde Kirkerne rigtig godt vedlige fra Aar til Aar, saaledes at Udgifterne bliver fordelt saa nogenlunde over en længere Aarrække; andre søger at spare paa de aarlige Udgifter, og saa tager de det hele paa en Gang. Og jeg er bange for, at mange af disse Kirker, hvor der har været anvendt meget lidt til Vedligeholdelse, vil temmelig snart trænge til en ret grundig Reparation, som Kirkens Midler ikke er i Stand til at yde. Man kan i hvert Fald, som Forholdene er, ikke slaa sig til Ro med, at det Tilfælde ikke vil indtræffe, og indtræffer det, da er det, jeg spørger den højtærede Kultusminister om, hvorledes han saa vil skaffe Penge til Veje, om han muligvis vil lægge Beslag paa de formuende Købstadkirkers Formue, eller hvordan han vil bære sig ad. Jeg haaber, at den højtærede Kultusminister vil antyde, hvorledes hans Tanker er i denne Henseende.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Keiser-Nielsen): Naar det ærede Medlem fra Vordingborg (Dahl) blandt dem af de tidligere Kultusministre, der tidligere skulde have gjort rigtige Beregninger om dette Forhold, tager det